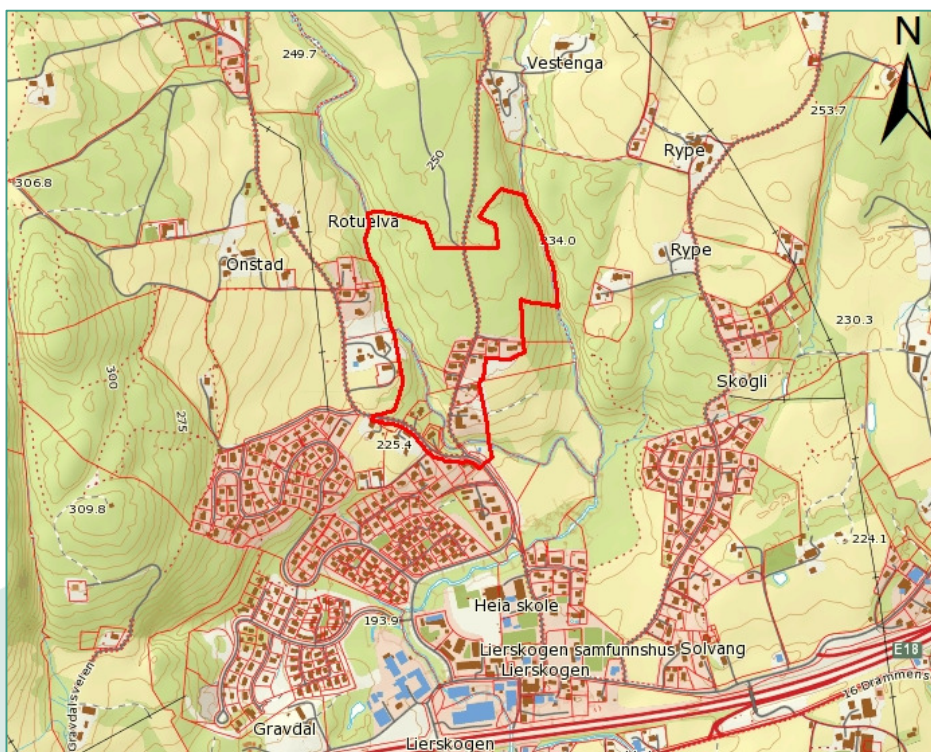

BUSKERUD
FYLKESKOMMUNE

Ekeberg

12/4425. Lier kommune.

Planområdet er uthevet i rødt omriss.

Saksnavn	Ekeberg i Lier		
Saksnummer	12/4425		
Kommune	Lier		
Gårdsnavn	Ekeberg		
Gårds- og bruksnummer	154/25 m.fl.		
Tiltakshaver	Skanska Bolig AS v Tarjei Riiser		
Adresse	Drammensveien 60, 0271 Oslo		
Registrering utført	14-15.05.13	Av	Silje Christine Sandness Sunniva W. Halvorsen
Rapport ferdigstilt	02.07.13	Av	Silje Christine Sandness
Metode	☒ Overflateregistrering ☐ Sjakting ☐ Prøvestikk ☒ Annet		
Fotodokumentasjon	F:\kul\KULTUR\KULTUR\ARKEOLOGI 2013\FELTARKEOLOGER\Silje\Ekeberg i Lier\Foto\Feltfoto		
Kulturminner	Type	IDnr	
Automatisk fredete kulturminner i planområdet			
Ikke fredete kulturminner i planområdet	Dyrkningsflate, rydningsrøyser og steinstreng.	117621; 117617; 170536; 170537	
Faglige konklusjoner	☐ Planen er <u>ikke</u> i konflikt med kulturminner ☐ Planen er i konflikt med automatisk fredete kulturminner ☒ Planen er i konflikt med ikke fredete arkeologiske kulturminner		

Sakstype	☒ Reguleringsplan ☐ Kommunedelplan ☐ Mindre privat tiltak ☐ Større privat tiltak ☐ Landbruksvei ☐ Nydyrking
----------	---

Innhold

Innhold

PLANOMRÅDET	5
BAKGRUNN FOR PLANEN	6
SAMMENDRAG.....	8
DELTAKERE OG TIDSROM	8
OMRÅDET	8
STRATEGI OG METODE.....	10
REGISTRERINGENS FORLØP OG RESULTATER	10
BESKRIVELSE.....	10
KONKLUSJON.....	16
FOTOLISTE	17

Planområdet

Figur 1 Planområdet ses i senter av kartet, markert med rødt.

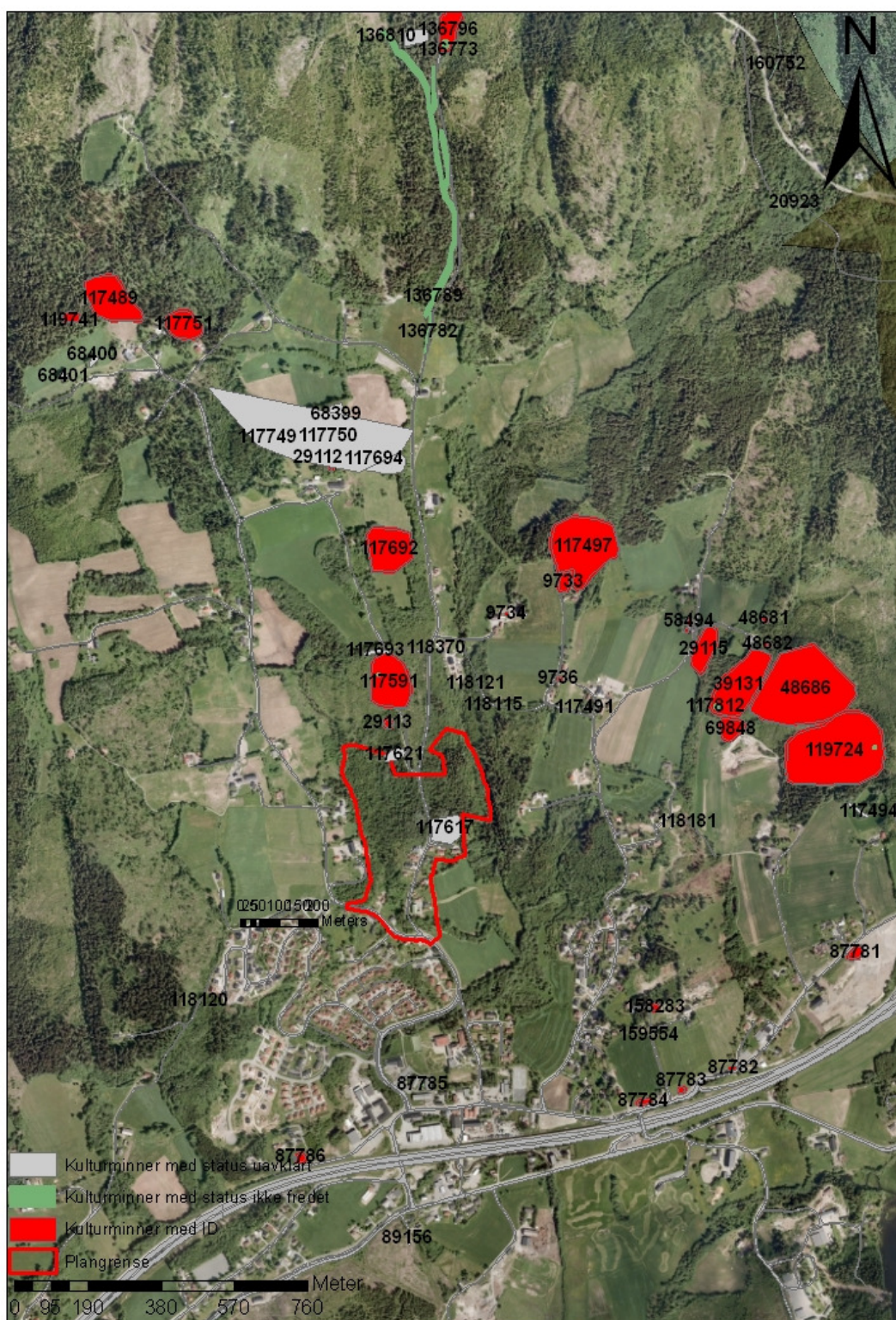
Bakgrunn for planen

TAG arkitekter A/S sendte inn varsel om oppstart av privat detaljreguleringsplan for Ekeberg, gnr. 154/25 m.fl., Lier kommune. På det aktuelle området ble det i forbindelse med arbeid med kommunedelplan for kulturminner, i 2008 registrert to dyrkningsflater med tilhørende steinstreng, rydningsrøyser o.l. Det ble den gang ikke gjort tilstrekkelige undersøkelser for å fastslå anleggenes alder og vernestatus.

Kulturminnekategoriene som ble registrert i området i 2008 kunne enten være moderne kulturminner, i kraft av å være bosetning fra 1800/1900-tallet, eller automatisk fredete kulturminner fra jernalderen. Skillet kan kun foretas ved en C14-datering, og prosjektets mål var å hente ut en eller flere kullprøver fra strukturene som tilhører anleggene.

14.05.2013 ble en grundigere undersøkelse igangsatt, og to kullprøver ble hentet ut av de tidligere registrerte kulturminnene på området, 117617 og 117621.

Som ses av figur 2 under, er planområdet (som er markert med en rød strek sentralt i bildet), omringet av kulturminner. Disse varierer i type fra dyrkningsspor fra jernalder, gravhauger fra samme tidsrom og flere rydningsrøyser og gårdsanlegg. Kulturminne ID'ene som er oppgitt på kartet kan benyttes i søkemotoren www.kulturminnesok.no for å innhente mer detaljert informasjon om de enkelte.

Figur 2 Kulturminner i nærområdet.

Sammendrag

I forbindelse med undersøkelsen på Ekeberg ble to kulturminnelokaliteter kontrollregistrert. Lokalitetene er dyrkningsflater med rydningsrøyser, og har id 117617 og 117621 i kulturminnedatabasen askeladden. Det ble også registrert to andre lokaliteter av samme natur som 117621 i planområdet. Tilsammen er det altså fire dyrkningslokaliteter inne i planområdet. Det ble hentet ut kullprøve fra de kontrollregistrerte kulturminnene, disse dateringene regnes som sannsynlige for også de nyregistrerte kulturminnene.

Dateringene plasserte lokalitetene på tidlig 1900-tall, og ingen av lokalitetene som er nevnt i denne rapporten er automatisk fredet. Deres status er endret til ikke fredete i kulturminnedatabasen Askeladden.

Deltakere og tidsrom

Registrering i felt ble foretatt 14 til 15 mai 2013 av Silje Christine Sandness og Sunniva W. Halvorsen.

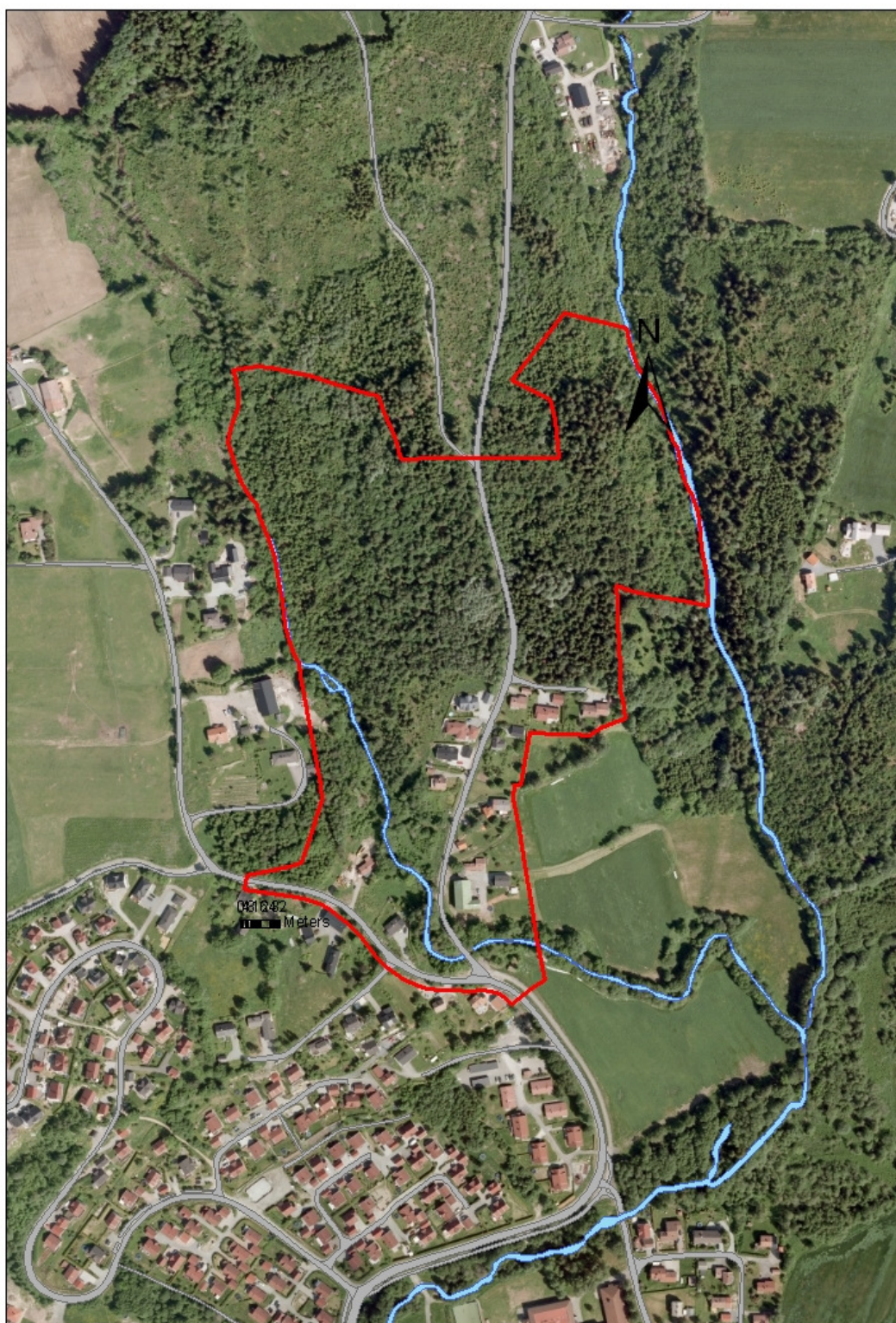
Den 15 mai 2013 var det lavt skydekke, og til tider tett regn. Disse faktorene har innvirkning på innmålingskvaliteten, og i tillegg var registreringen i skogområde. De eksisterende kulturminnene lå i tett granskog, mens de nyregistrerte kulturminnene lå i løvskog.

Rapporten ble ferdigskrevet etter at radiologisk datering var mottatt, den 2 juli 2013.

På prosjektet ble det brukt samlet 43,5 t. Prosjektet gikk ut over rammene satt på 37,5 timer fordi to separate lokaliteter måtte undersøkes og dateres. I tillegg ble det nyregistrert to ekstra lokaliteter sentralt i planområdet – disse ble dokumentert og lagt inn i kulturminnedatabasen. 2 forskjellige dateringer ble sendt inn.

Området

Området grenser inn til et 1980-talls boligbyggelag i sør, og er innrammet av en dyp elvedal i vest og øst. I nord fortsetter granskogen som planområdets nordlige del er preget av, mens i sør inneholder planområdet for det meste løvskog og krattvekster. Unntaket er i sørøst hvor granskogen dominerer.

Figur 3 Planområdet uthevet med rødt.

Strategi og metode

Prosjektet hadde to målsetninger, kontrollregistrere eksisterende kulturminner og datere disse. I tillegg ble området overflateregistrert, og to nye lokaliteter dukket opp. Også de eksisterende lokalitetene fikk tilføyd mellom 2-4 nye kulturminner.

Registreringens forløp og resultater

To kulturminner, en dyrkningsflate og en rydningsrøys ble snittet, og en kullprøve ble hentet ut fra hver. Dette er nærmere beskrevet under. Disse ble sendt inn til analyse og returnerte med en datering til ca. år 1900. Ellers ble ytterligere to lokaliteter registrert i området, av samme natur som de tidligere registrerte.

Beskrivelse

Tidligere registrert kulturminne id 117621 – Ikke fredet.

Kulturminnet inneholdt fra før en dyrkningsflate 117621-5, og fire rydningsrøysen 117621-1 til 117621-4. I tillegg ble det registrert fire nye rydningsrøysen, 117621-6 til 117621-9.

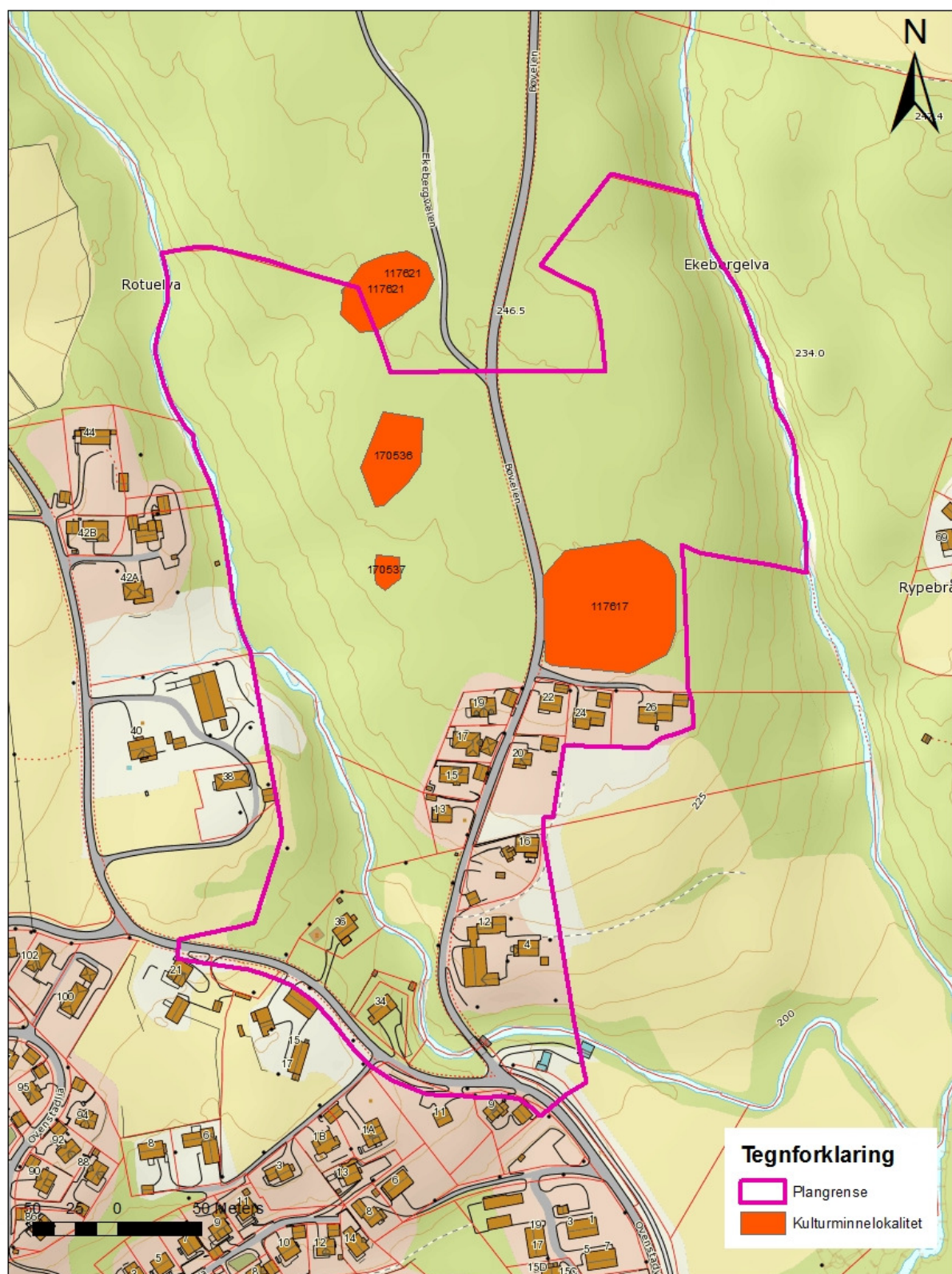
For å datere kulturminnet ble det besluttet å legge en sjakt inn mot senter av den ene rydningsrøysen. Rydningsrøys 117621-3 hadde en klar sammenheng med dyrkningsflaten i vest, og ble valgt til denne undersøkelsen.

Rydningsrøysen er ca 2 x 2 meter, 30 cm høy og har en klar helning ned mot dyrkningsflaten i nord. Kulturminnet hadde lite synlig stein før snittet, men sjakten avdekket flere steiner under nåværende markoverflate. Steinlaget var ca 40 cm tykt i sør, altså inn mot sentrum av røysen. Snittet målte 1,5 meter x 40 cm, og måtte på grunn av tidspress og prosjektfokus avsluttes før sentrum. Selve snittet viser at røysen opprinnelig har vært minst 4 meter lang i n-s utstrekning.

Snittet viser at lagdelingen i rydningsrøysen er tidvis irregulær, spesielt mot nord (og da inn mot dyrkningsflaten), men blir jevner inn mot sentrum av røysen. Markoverflaten som består av barnåler og mose, er 2-3 cm tykt i nord og øker til 10-15 cm i sør, under dette ligger et kullholdig sandig jordlag med en del organisk masse. Dette laget er 2-3 cm i nordlig ende av snittet, og øker til 10 cm i sørlig ende. Under opptrer flekker av gråhvit sand/utvaskningslag i nordlig ende av snittet (inn mot dyrkningsflaten).

Kullprøve 1 ble tatt ut fra mellom steinene i rydningsrøysen på ca 30 cm fra markoverflaten, og i det laget som er tolket som et dyrkningslag; med kull, sand og organisk masse.

Kullprøven ble datert til 1860 pluss minus 30 år, og rydningsrøysfeltet med dyrkningsflate er dermed ikke fredet.

Figur 4 Registrerte kulturminnelokaliteter i planområdet

Nyregistreringer tilføyd kulturminne 117621 – Ikke fredet.**117621-6**

3 m ø-v, 3 m n-s, 20 cm høy i terrenget, heller mot jordbruksflate mot s, synlig steinstørrelse ca 30 cm.

117621-7

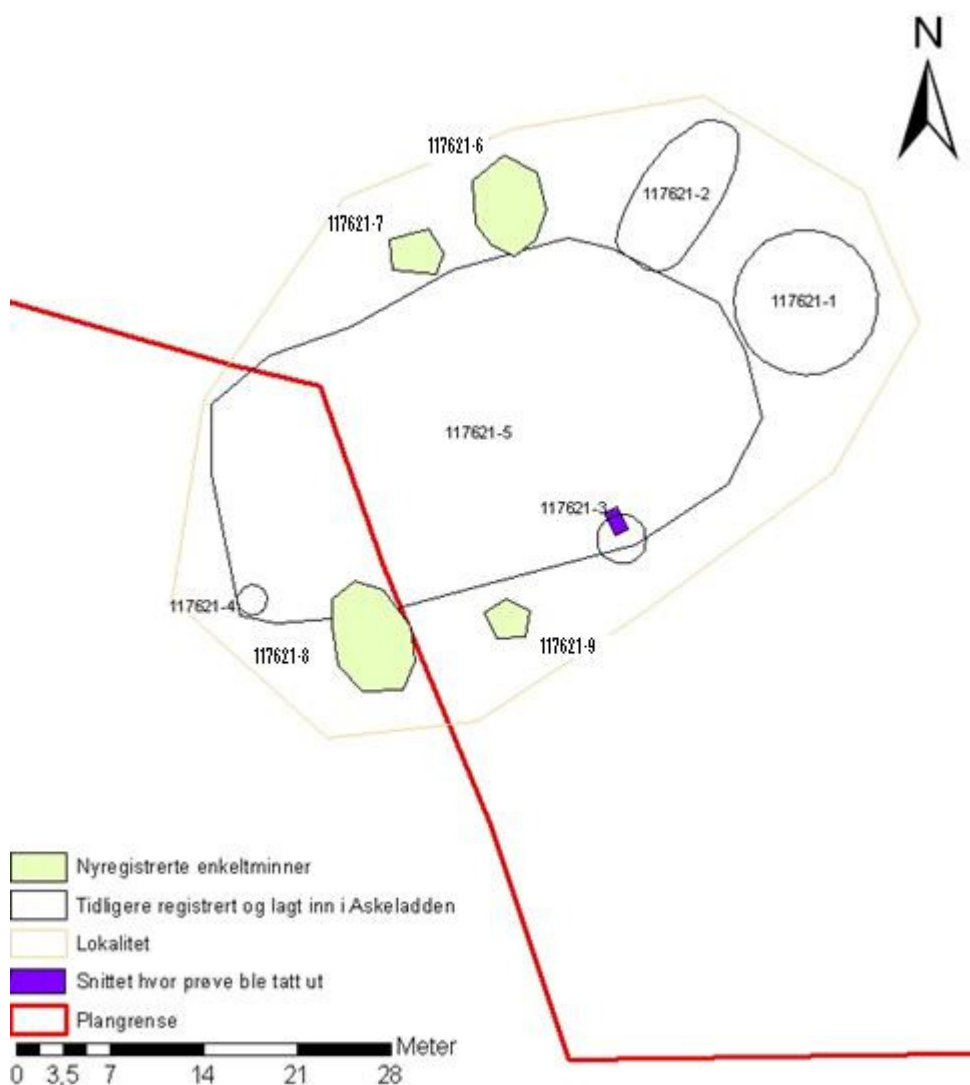
Svakt synlig på berget og er 3 m ø-v og 2 m n-s. 10 cm høy i terrenget med lite synlig stein. Heller mot jordbruksflaten i sør.

117621-8

4 m ø-v, 3 m n-s. 40 cm høy i terrenget og heller mot jordbruksflaten i nord. Synlig stein på 20-50 cm og enkelte jordfaste steiner.

117621-9

Synlige deler av rydningsrøysen er 1,5 m øst til vest og 1,5 meter n-s. Den er 20 cm høy i terrenget, og heller inn mot jordbruksflaten i nord. Lite synlig stein.

Figur 4 Kulturminne 117621.

Tidligere registrerte kulturminner id 117617 – Ikke fredet.

Kulturminnet inneholdt fra før en dyrkningsflate 117617-1, en større rydningsrøys av sannsynlig moderne opprinnelse 117617-3, en steinstreng 117617-2, flere hest-og-kjerre-tipper.

Det ble gravd ett snitt av dyrkningsflaten 117617-1 for å hente ut kullprøve for datering. Sjakten ble 25-30 cm bred og 3 meter lang. Den ble 30 cm dyp i vest, og 32 cm dyp i øst. Markoverflaten bestod av mose og barnåler. Under markoverflaten finnes et 4 cm tykt utvaskningslag som består av grålig sandig jord med organisk masse. Fra 0 cm til 90 cm fra vest mot øst, er et brungrått lag under utvaskningslaget som går gradvis over i brun humusholdig undergrunn. Laget inneholder noe kull, og dette er laget som ble datert. Kullprøve 2 ble hentet ut på 20 cm dyp ca midt i sjakten.

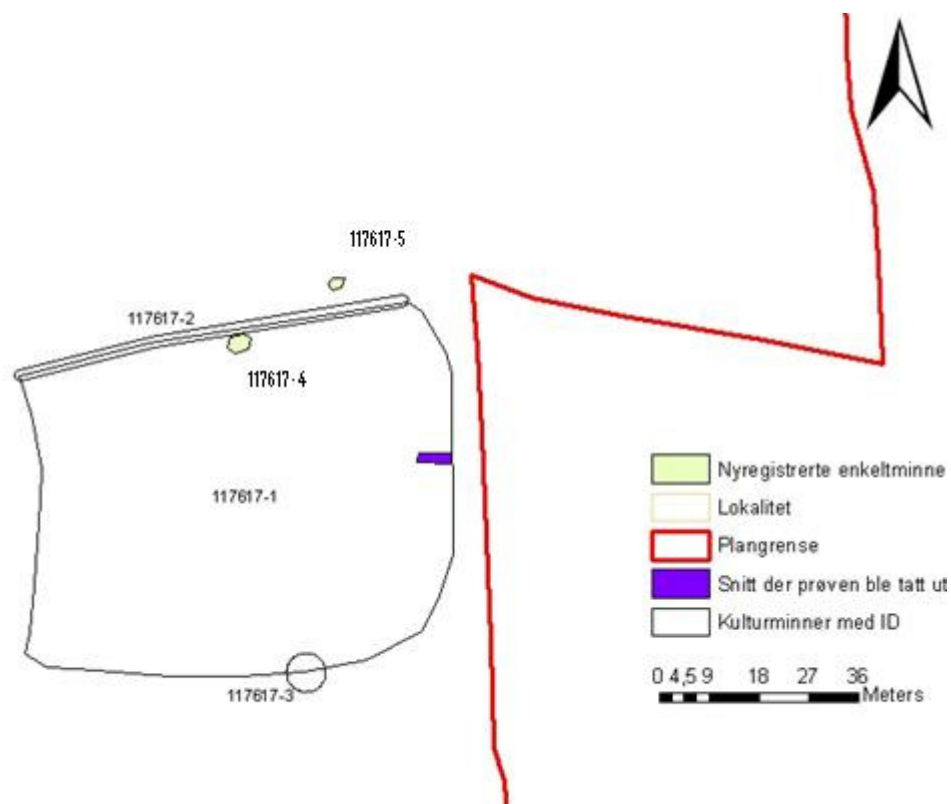
Resultatet av kullprøven er år 1880 pluss minus 30 år.

Det ble nyregistrert to rydningsrøyser 117617-4 og 117617-5 – Ikke fredet.**117617-4**

1,5 m n-s x 3 m ø-v. Synlig stein 20-40 cm stor. Lav i terrenget, og heller svakt mot sv.

117617-5

1,5 m ø-v, 1,5 m n-s. 20 cm høy i terrenget og heller svakt mot jordbruksflaten i sør. Synlig stein på ca 30-40 cm.

Figur 5 Kulturminne 117617

Nyregistrert lokalitet 170536 – Ikke fredet.

Lokaliteten ligger inne i løvskogen, ca. 50 meter sør for lokalitet 117621. Lokaliteten består av til sammen sju rydningsrøyser og en dyrkningsflate som ikke er fredet.

170536-1

Rydningsrøysen er 2,5m nord-sør, og 2 m øst-vest, samt 30 cm høy. Rydningsrøysen ligger inn mot en større jordfast stein i nord, og heller ned mot sør fra steinen og ned mot flaten.

170536-2

Rydningsrøysen er 3 m nord-sør, 2m øst-vest, og 30 cm høy. Steinstørrelsen er ca. 15-25 cm, og rydningsrøysen heller mot øst.

170536-3

Rydningsrøysen er 3,5 m nord-sør, 2 m øst-vest og med en høyde på 40 cm. Steinene i røysen er på ca. 20-40 cm, og røysen ligger i en svak helning mot sør.

170536-4

Rydningsrøysen er 1,5 m nord-sør, 2 m øst-vest, og er 50 cm høy. Steinene er ca. 15-20 cm, og røysen ligger på en lav rygg, og heller ned på sidene av denne, mot nord og sør.

170536-5

Rydningsrøysen er 1,5 m nord-sør, 1,5 m øst-vest, og har en høyde på 40 cm. Steinene er ca. 20-30 cm, og også denne røysen ligger på en lav rygg og heller både mot nord og mot sør.

170536-6

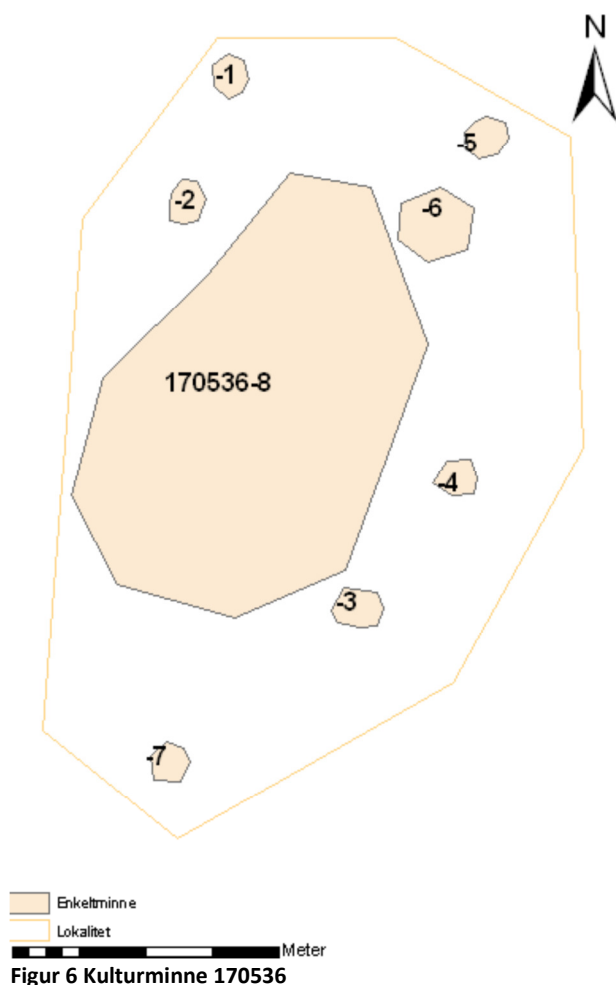
Rydningsrøysen er 3 m nord-sør, 3 m øst-vest og har en høyde på 30 cm. Rydningsrøysen er svært overvokst og er kun synlig som en svak forhøyning.

170536-7

1,5 m nord-sør, 1,5 m øst-vest, og 20 cm høy. Også denne er svært overvokst og kun synlig som en svak forhøyning.

170536-8 Dyrkningsflate

33 meter nord-sør, og 21 meter øst-vest med en fin skålform.

Figur 6 Kulturminne 170536

Nyregistrert lokalitet 170537 – Ikke fredet.

170537-1

4 m nord-sør, 2 m øst-vest med en høyde på 40 cm. Røysen er overvokst i kantene og inneholder mye stein på 40-20 cm.

170537-2

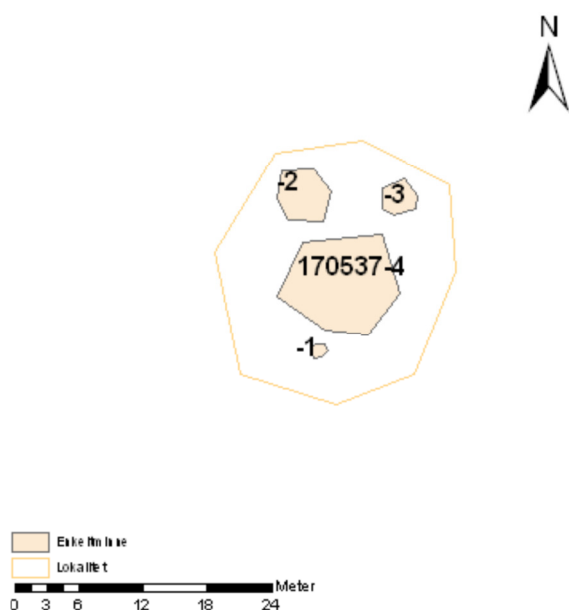
3 m nord-sør, 6 m øst-vest, og har en høyde på 40 cm. Også denne røysen er overvokst i kantene, og inneholder mye stein på størrelsene 10-30 cm.

170537-3

3 m nord-sør, 2 m øst-vest med en høyde på 30 cm. Røysen er overvokst og inneholder mye 30 cm stor stein.

170537-4 Dyrkningsflate

10 x 10 meter. Fin skålformet flate.

Figur 7 Kulturminne 170537

Avgrensningen mellom lokalitet 170536 og 170537 var klar i terrenget, også forsterket ved en u-formet elvedal som går NØ-SV mellom lokalitetene. Lokalitetene ligger i løvskog, og med 30 meter mellom (nord-sør). Den sørligste lokaliteten ligger i lett blandingskog. Ingen av lokalitetene er automatisk fredet.

Konklusjon

Ingen av kulturminnelokalitetene nevnt i denne rapporten er automatisk fredet kulturminner, og det er dermed ikke funnet automatisk fredete kulturminner innenfor planområdet. De fire lokalitetene som er registrert er alle fra nyere tid. Registreringen som er utført oppfyller undersøkelsesplikten jf. kulturminnelovens § 9.

DRAMMEN 02.07.13

Silje Christine Sandness
Feltleder

Fotoliste

NR.	Motiv	Mot	Dato	Sign.
1343	117617-3	SV	15.05.13	SCS
1344	117617-3	NNV	15.05.13	SCS
1345	117617-3	SV	15.05.13	SCS
1346	Avskrevet	-	15.05.13	SCS
1347	Avskrevet		15.05.13	SCS
1348	Avskrevet		15.05.13	SCS
1349	Røys 117621-3 (ble snittet)		15.05.13	SCS
1350	Røys 117621-3 (ble snittet)		15.05.13	SCS
1351	Røys 117621-3 (ble snittet)		15.05.13	SCS
1352	Røys 117621-3 (ble snittet)		15.05.13	SCS
1353	RR1 i øvre lokalitet	NNV	15.05.13	SCS
1354	RR2 i øvre lokalitet	V	15.05.13	SCS
1355	RR3 i øvre lokalitet	NØ	15.05.13	SCS
1356	RR4 i øvre lokalitet	NNV	15.05.13	SCS
1357	RR5 i øvre lokalitet	NV	15.05.13	SCS
1358	RR6 i øvre lokalitet	NNV	15.05.13	SCS
1359	RR7 i øvre lokalitet	NØ	15.05.13	SCS
1360	RR8 i øvre lokalitet	NØ	15.05.13	SCS
1361	RR9 i øvre lokalitet	N	15.05.13	SCS
1362	RR10 i øvre lokalitet	V	15.05.13	SCS
1363	Snitt av 117617-3	Ø	15.05.13	SCS
1364	Snitt av 117617-3	Ø	15.05.13	SCS
1365	Snitt av 117617-3	SØ	15.05.13	SCS
1366	Snitt av 117617-3 snittets endepunkt i senter av røysa	Ø	15.05.13	SCS
1367	Snitt av 117617-3 snittets endepunkt i senter av røysa	S	15.05.13	SCS
1368	Snittet røys 117617-3	S	15.05.13	SCS
1369	Arbeidsbilde	-	15.05.13	SCS
1370	Åkerreinen ble snittet mellom to tipprøyser	Ø	15.05.13	SCS
1371	Åkerreinen ble snittet mellom to tipprøyser	V	15.05.13	SCS
1372	Oversiktsbilde med RR1 øvre lokalitet til venstre i bildet	Ø	15.05.13	SCS
1373	Oversiktsbilde med RR1 øvre lokalitet til venstre i bildet	Ø	15.05.13	SCS
1374	Oversiktsbilde mot RR2 til høyre i bildet. Viser den fine flaten.	S	15.05.13	SCS
1375	Mot RR8 i høyre kant, RR9 til venstre. Nedre lokalitet.	S	15.05.13	SCS
1376	RR9 til høyre og RR10 til venstre	S	15.05.13	SCS
1377	Nyregistrert 117621-x (RR2)	S	15.05.13	SCS
1378	Nyregistrert 117621-x (RR3)	S	15.05.13	SCS
1379	Tidligere registrert kulturminne 117621-4	S	15.05.13	SCS
1380	Nyregistrert 117621-x (RR5)	N	15.05.13	SCS
1381	Nyregistrert 117621-x (RR6)	NNØ	15.05.13	SCS

1382	Tidligere registrert kulturminne 117621-2	N	15.05.13	SCS
1383	Tidligere registrert kulturminne 117621-1	N	15.05.13	SCS
1384	117617 nyregistrert RR1	Ø	15.05.13	SCS
1385	Steinstreng 117621-x	V	15.05.13	SCS
1386	Tipprøys, ikke tatt med i kulturminnedatabasen	N	15.05.13	SCS
1387	117617 nyregistrert RR2	N	15.05.13	SCS
1388	Snitt av dyrkningsflate	V	15.05.13	SWH
1389	Snitt av dyrkningsflate	N	15.05.13	SWH
1390	Snitt av dyrkningsflate	N	15.05.13	SWH
1391	Snitt av dyrkningsflate	N	15.05.13	SWH
1392	Snitt av dyrkningsflate	N	15.05.13	SWH
1393	Snitt av dyrkningsflate	N	15.05.13	SWH
1394	Snitt av dyrkningsflate	N	15.05.13	SWH
1395	Snitt av dyrkningsflate	N	15.05.13	SWH
1396	Snitt av dyrkningsflate	N	15.05.13	SWH